

INSPEKCE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB: NOČNÍ MŮRA VŠECH POSKYTOVATELŮ

Jedním z nových prvků, které před 15 lety přinesl do života zákon o sociálních službách, byl institut inspekce sociálních služeb. Cílem inspekce je podle uvedeného zákona posoudit kvalitu poskytování sociálních služeb prostřednictvím naplňování standardů kvality. Je potřeba zcela jednoznačně na úvod konstatovat, že kvalita poskytovaných sociálních služeb se v posledních letech výrazně zvýšila, myslím, že např. péče o seniory v pobytových zařízeních sociálních služeb je na nesrovnatelně vyšší úrovni než na lůžkách následné péče ve zdravotnických zařízeních. Ostatně nález bývalé veřejné ochránkyně práv z r. 2017 hovoří jednoznačně...

Přes tuto skutečnost je však nutno konstatovat, že inspekce sociálních služeb se dlouhodobě potýká s celou řadou problémů, které brání tomu, aby byly naplněny myšlenky, s nimiž byl tento institut koncipován v rámci jednoho z prvních návrhů zásad zákona o sociální pomoci v r. 1998. Inspekce tehdy byla chápána jako nezávislá instituce, jejímž prostřednictvím mělo mj. docházet k objektivnímu zhodnocení sociální situace podle konkrétních místních specifíků, explicitně bylo definováno, že nebude podléhat režimu státní kontroly. Bohužel v dalších fázích legislativního procesu byly tyto myšlenky opuštěny, inspekce sociálních služeb se dostala pod režim státní kontroly, což s sebou přináší všechny negativní věci, které trápí především poskytovatele sociálních služeb. Sice v posledních dvou letech se díky nepříznivé epidemiologické situace počty inspekčních výrazně snížily, nicméně obavy poskytovatelů sociálních služeb z návštěvy inspektorů přetrvávají.

Jak tomu čelit? Z mého pohledu je potřebné inspekci sociálních služeb v tom pojetí, jak ji dnes známe, zcela jednoznačně opustit. Je zřejmé, že řadu registračních povinností musí i nadále stát kontrolovat prostřednictvím svých institucí, samotná kontrola naplňování standardů kvality v praktické každodenní činnosti poskytovatelů sociálních služeb by však podle mého názoru měla být svěřena jednotlivým profesním organizacím sdružujícím jednotlivé poskytovatele sociálních služeb, tedy např. Asociaci poskytovatelů sociálních služeb ČR, Sdružení azylových domů, České asociaci pečovatelských služeb, popř. jiným zastřešujícím organiza-

cím. Tyto organizace by potom ze svého středu nominovaly zkušené odborníky, kteří by podle svých odborností zajišťovali skutečné naplňování standardů kvality poskytovaných služeb v praxi. Z ohlasů a informací, které mám od řady poskytovatelů sociálních služeb, je zřejmé, že doposud je kontrola naplňování standardů kvality zpravidla orientována na to, jak jsou jednotlivé standardy písemně formulovány bez toho, aby se ověřovala jejich skutečná realizace. Svoji roli v tomto smyslu zcela jednoznačně hraje skutečnost, že často jsou členy inspekčních týmů mladí pracovníci bez vlastních zkušeností s poskytováním sociálních služeb v praxi. Kdo by měl být inspektorem? Domnívám se, že by mělo jít o zkušeného odborníka s dlouholetou praxí při poskytování sociálních služeb. Tak jako poslancem Poslanecké sněmovny Parlamentu může být občan starší 21 let a senátorem v Senátu občan, který je starší 40 let, tak i inspektorem by měla být osoba, která již dosáh-

la určitého věku (domnívám se, že věková hranice 40 let je odpovídající) a která má alespoň 10 let praxe při poskytování určitého typu sociální služby (je zřejmé, že ten, kdo je odborníkem na poskytování sociálních služeb např. v domově pro seniory by neměl být inspektorem pro zajišťování péče např. v zařízení rané péče). Výběr jednotlivých inspektorů by měl být v gesci jednotlivých zastřešujících organizací, při samotném hodnocení naplňování jednotlivých standardů v praxi by jako inspirace mohl sloužit systém hodnocení, který používá Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR v rámci svého projektu „Značka kvality v sociálních službách“. Podaří se tato řešení promítnout do praxe? Domnívám se, že pokud by se to podařilo, noční můra poskytovatelů sociálních služeb by zmizela.

LADISLAV PRŮŠA

*Fakulta veřejných politik
Slezská univerzita v Opavě*

Z DOMOVA

Zábavné odpoledne s hipoterapií

V Domově sociálních služeb v Meziboří proběhlo zábavné odpoledne, spojené s hipoterapií, soutěžemi, občerstvením a živou hudbou. Počasí se vydařilo, vládla skvělá nálada.

Děkujeme všem zúčastněným, ale i těm, kteří se jakýmkoliv způsobem podíleli na organizaci a průběhu celé akce. Děkujeme za hudební produkci paní B. a koňákům z ranče na Hajdě z Chudeřína, kteří vážili cestu až k nám. Velké díky patří naší kolegyni Lence, která hipoterapii pro naše uživatele zajistila.

BLANKA BERANOVÁ
aktivizační pracovnice